

Otázka č. 2: Ekonomická analýza banky, analýza aktiv, pasiv, nákladů a výnosů.

- je součástí kontrolního systému v bankách a podstatná část bank. řízení
- je kontrola průběhu bankovních činností z ekonomického aspektu a následná analýza příčin pozitivních a negativních tendencí
- využití při sestavování plánů, cílů a strategie banky, při rozhodování i jako podklad pro změny
- management provádí analýzu vlastní banky i konkurenčních bank
- zjišťují se souvislosti: *externí* (banka v ekon. prostředí, okolí), *interní* (hospodaření a kvalita banky)
- analýza *ex post*: cílem je zjistit příčiny existujícího stavu (správné použití analytických metod: příslušné ukazatele a jejich srovnání s ostatními bankami, v čase ...) - výstup: posílit pozitivní vlivy a eliminovat negativní
- analýza *ex ante*: znamená prognózování jevů – včas rozeznat signály, které upozorňují na nutné změny v organizaci a strategii banky

1. Analýza stavu banky

- charakteristika výchozí pozice banky – zkoumá vnitřní a vnější podmínky, nástroje: *delfský dotazník* (vyplňují vedoucí pracovníci), *portfoliová analýza* (snaží se objevit tržní segmenty, kde by měla banka naději na úspěch, určit atraktivitu trhu (kritéria: objem trhu, růst trhu, rentabilita a výnosnost trhu, struktura konkurence, bariéry vstupu, ...)), *metoda PIMS* (profit impact of market strategies, porovnává se dopad marketingových strategií na zisk a úspěšnost banky), *poradce / poradenská firma* (nezávislý a vidí situaci z venku)
- SWOT analýza
- pro analýzu se sledují údaje o: vlastnictví, struktuře obrátu, počtu a struktuře pracovníků, vedení banky, klady a zápory, vize, reference, klienti, konkurence, tržní pozice, auditované údaje o bance, historie

2. Ekonomická analýza

- základem je analýza bilance s dopadem do výnosů a nákladů – znamená zhodnocení celkového objemu bilanční sumy, struktury aktiv a pasiv, jednotlivých položek a ekonomických vazeb mezi stranou aktiv a pasiv z aspektu rentability a stability banky
- ukazatele: *struktury* – poměr dílčí části k celku, *vztahu* – poměry rovnocenných veličin různého druhu za období, *indexy* – průměrné změny rovnocenných veličin za různá období

3. Analýza bankovních aktiv

- cíle: maximalizace výnosů, minimalizace rizik, likvidita (ohled na stranu Pasiv)
- *Struktura Aktiv*: výnosová (alespoň 90 %) / nevýnosová (pokladní hotovost, HIM, PMR);

poskytnuté úvěry klientům (45-65 %; více: nadměrné úvěrové riziko; méně: zbytečná likvidita)
úročená aktiva / úročená pasiva (>1...výhodné pro banku, z vlastních zdrojů je část zhodnocována)

- *Struktura úvěrů*: druhy / odvětví / země / objem (několik velkých: nadměrné riziko; limity úvěrové angažovanosti); aspekt rizika (podíl opravných položek k celkovým aktivům)

- *Kvalita portfolia úvěrů*:

- klasifikované pohledávky / celkové pohledávky (př. pohledávky se selháním / pohledávky celkem = 3,74%)
- jednotlivé druhy klasifikovaných / celkové klasifikované pohledávky
- ztrátové pohledávky / celkové pohledávky
- klasifikované pohledávky / celková aktiva

+ analýza prostředků uložených v jiných bankách a poskytnutých úvěrů jiným bankám (spojeny hlavně s cílem stability banky místo rentability)

- *Struktura portfolia CP*: analýza: 1) CP s pevným a proměnlivým výnosem, CP obchodované a neschopné obchodování na burze, CP podle emitentů a země jejich emise, ... 2) CP k obchodování, CP investiční, CP – majetkové účasti; sleduje se: bezpečnost, likvidita, výnosovost, riziko (úvěrové, úrokové), poměry jednotlivých druhů CP k celkovému objemu CP

4. Analýza bankovních pasiv

- důležitost analýzy pasiv: snížení nákladů na zdroje a co nejdříve dobou jejich použití, udržení likvidity (ČNB – PMR ze získaných vkladů)

- *Vlastní kapitál*: funkce: zřizovací, ručení, financování, vymezení obchodů

Kapitálová přiměřenost (8% na rizikově vážených aktivech – viz jiná otázka). Hodnocení banky z hlediska jejího kapitálu znamená hodnocení finanční síly banky. Vyšší VK = důvěryhodnější a stabilnější banka. Poměrové ukazatele:

- kapitál / aktiva (2-10 %; ukazuje finanční sílu banky) (6% B.S. ČR)
- vlastní zdroje / závazky (5-15 %) (7,2%)
- vlastní zdroje / pasiva (ukazuje finanční nezávislost banky) (6,7%)

- *Cizí zdroje*:

- cizí zdroje / pasiva (zadluženost) (93,3%)
- primární zdroje od klientů (zdroje od klientů) / sekundární zdroje (z mezibank. trhu) (dobrý: vysoký podíl prim. zdrojů)
- celkový objem vkladů (rostoucí objem = banka je schopná získat nové klienty)
- časová struktura
- podle ceny zdrojů (vyšší cena = vyšší náklady)

5. Analýza bankovních výnosů

- *Výnos* je peněžitá částka nebo jiný ocenitelný užitek, který banka obdržela nebo který očekává přijmout buď ze svých obvyklých aktiv nebo z jiných zdrojů, kromě příspěvků vlastnímu kapitálu a kromě přijatých půjček. Je zvýšením ekonomického prospěchu během účetního období, může být spojen s přírůstkem peněz, s přírůstkem jiného, nepeněžního aktiva, (spíše výjimečně) se snížením či zánikem závazku. Obvyklé výnosové transakce se týkají bankovních úvěrů (aktivních operací) - přijaté úroky, poplatky za služby, prodeje cenných papírů apod.

Struktura výnosů

- úrokové výnosy (112289,496 mil. Kč)
  - výnosy z poplatků a provizí (32259,811 mil. Kč)
  - ostatní výnosy
  - zisk po zdanění (33052,485 mil. Kč)
- (podíl k celkovým výnosům, trend, porovnání s konkurencí)

Dělení dle účtového rozvrhu:

- Výnosy z finanční činnosti:

- na ostatní úroky (ne z CP)
- poplatky a provize
- úroky z CP
- operace s CP
- devizové operace
- dividendy a podíly
- ostatní operace (podrozvaha)
- derivátové operace

- Výnosy z ostatní činnosti (operace z odepsaných nebo postoupených pohledávek, devizové operace, ostatní provozní výnosy, výnosy z prodeje majetku, použití rezerv a opravných položek...)

Jiné dělení:

- výnosy z pokladních a mezibankovních činností – přijaté úroky, poplatky a provize
- výnosy z operací s orgány rep. a místními orgány – přijaté úroky, poplatky a provize
- výnosy z operací s klienty – úroky z poskytnutých úvěrů, přijaté provize a odměny

Výnosy prostřednictvím hospodářského výsledku banky tvoří základ analýzy rentability

bankovního podnikání. Na hospodářský výsledek působí řada exogenních faktorů. Výnosy se poměřují s jinými veličinami, aby se zhodnotila úspěšnost při dosahování cílů banky.

6. Analýza bankovních nákladů

- Při zachování ostatních podmínek na stejné úrovni nižší náklady znamenají vyšší zisky a větší peněžní toky, a tedy i vyšší hodnotu firmy
- Snižování provozních nákladů je nejméně rizikovou cestou ke zvyšování ziskovosti bank

Dělení nákladů dle účtového rozvrhu:

- Náklady na finanční činnost: (dělení jako výnosy, kromě dividend a podílů)
- Správní náklady (celkem: 42886,988 mil. Kč); na zaměstnance (22201,658 mil. Kč), sociální, daně a poplatky, služby, odpisy
- Ostatní náklady (ostatní provozní náklady, tvorba rezerv a opravných položek, mimořádné náklady, daň, vnitropodnikové)
  - úrokové náklady (50689,186mil. Kč)
  - náklady na poplatky a provize (6062,738 mil. Kč)

Přepočtové ukazatele, bankovní sektor	31.12.2003	30.9.2007
Zisk z finanční a provozní činnosti/průměrná aktiva (%)	2,93	3,70
Čisté úrokové výnosy ¹⁾ /průměrná aktiva (%)	2,08	2,32
Zisk nebo ztráta po zdanění/průměrná aktiva (%)	1,21	1,28
Zisk nebo ztráta po zdanění/Tier 1 (%)	23,80	23,05
Výnosnost pohledávek (%)	4,10	4,57
Nákladovost závazků (%)	1,81	1,88
Úrokové rozpětí v %	2,29	2,69
Správní náklady/průměrná aktiva v %	1,90	1,66
Správní náklady/zisk z finanční a provozní činnosti (%)	64,93	44,80
Evidenční stav zaměstnanců v bankovním sektoru	39 004,00	40 805,00
Na 1 zaměstnance připadá v tis. Kč		
bilanční sumy	64 806,34	89 814,44
zisku z finanční a provozní činnosti	1 875,99	3 127,70
zisku nebo ztráty po zdanění	774,11	1 080,01
správních nákladů	1 218,14	1 401,36
nákladů na zaměstnance	599,71	725,46
Počet bankovních míst	1 748,00	1 966,00

zdroj: ČNB

Rozvaha banky (v závorce údaje za celý bank. sektor v mil. Kč)

Aktiva (potřeby, majetek)

Pasiva (zdroje, kapitál)

1. Pokladní hotovost (512.506,404)	1. Vklady od nebankovních komitentů
2. Vklady u centrální banky (485.140,43)	• Vklady na požádání
3. Šeky a splatné cenné papíry	• Termínované vklady – krátkodobé
4. Úvěry nebankovním komitentům	- střednědobé
• Krátkodobé	- dlouhodobé
• Střednědobé	2. Depozitní (vkladové) listy
• Dlouhodobé	3. Úsporné vklady
5. Úvěry a vklady u jiných bank	4. Obligace (dluhopisy)
6. Cenné papíry	5. Vklady a přijaté úvěry od jiných bank
7. Účasti	6. Ostatní pasiva
8. Ostatní aktiva	7. Vlastní kapitál (246.342,261)
CELKOVÁ AKTIVA (3.664.878,415)	CELKOVÁ PASIVA (3.664.878,415)

